

-ship (*ownership, partnership, proprietorship*);
-ist (*receptionist, technologist*);
-ive (*executive*);
-ness (*business, shortness*);
-ism (*protectionism*);
-ary (-ry) (*recovery, beneficiary*);
-acy (-cy) (*efficiency, bankruptcy*) [3].

Отже, найбільшою продуктивністю у економічній терміносистемі користуються суфікси іншомовного походження: *-tion(-sion, -ssion, -ion), -ment, -ity (-ty)* та ін. Серед споконвічно англійських суфіксів продуктивним є суфікс *-er*.

Література

1. Куликова И. С., Салмина Д. В. Введение в металингвистику. – Санкт-Петербург.: “Сага”, 2001. – 304 с.
2. Розводовська О. В. Способи морфологічного словотвору в сучасній англійській мові бізнесу [Електронний ресурс] / О. В. Розводовська // Наукові записки [Національного університету “Острозька академія”]. Сер. : Філологічна. - 2009. - Вип. 11. - с. 328-333. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nznuoaf_2009_11_58.pdf
3. J. M. Keynes. The General Theory of Employment, Interest, and Money. – Snowball Publishing, 2012. – 404 с.

*Рибачок Світлана Михайлівна,
Тернопільський національний економічний університет*

ТЕРМІНОЛОГІЧНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ У НАВЧАЛЬНОМУ ТЕКСТІ

Інтегративні інформаційні процеси сучасного глобалізованого світу є суттєвими чинниками, що впливають на вербальну репрезентацію лінгвістичних параметрів фахового знання. Питання формування та передачі фахових знань термінологічними засобами та способи їх репрезентації в дискурсах і текстах різної спрямованості, роль і вплив інтра- та екстралінгвальних чинників на їх вибір залишаються актуальними.

Метою дослідження є опис лінгвопрагматичних засобів термінологічної репрезентації фахового знання в сучасних англійських навчальних текстах в галузі комп'ютерних наук. Матеріалом дослідження є навчально-методичні комплекси Infotech. English for Computer Users [1].

Сучасні термінологічні лінгвістичні пошуки спрямовані на питання пізнання об'єктивної дійсності, когнітивні операції зі структурами знань, когнітивно-комунікативні процеси трансферу знань, відношення терміна та фахового знання, суттєвих параметрів терміна, що зумовлює їх аналіз у руслі когнітивно-комунікативної, функціональної та антропоцентричної парадигм.

Ці підходи визначають термін як вербальний засіб, що репрезентує поняття фахової сфери, яке включено до відповідної галузі знань і характеризується системністю, інформативністю, моносемічністю (Т. Кияк, В. Лейчик, Е. Скороходько та ін..). Загальновизнаною дистинктивною відмінністю терміна від слова не-терміна є його фаховість – позначення науково окресленого й чітко дефінованого поняття як елемента певної сфери знання.

Навчально-наукова мова – різновид наукової мови, що має особливу сферу застосування: вона використовується в процесі передачі, динамічного накопичення та засвоєння знань з прагмакогнітивними цілями навчання. Однією з головних ознак цієї мови є навчальна спрямованість висловлювання, що базується, як на психологічних особливостях сприйняття та засвоєння матеріалу, так і на логічній послідовності, нормованості та взаємозв'язку частин. Репрезентація фахового поняття термінологічними одиницями у навчальних текстах залежить від вікового та освітнього рівня підготовки студентів, та зумовлено їх прагматичною настановою та призначенням. Важливими чинниками функціонування термінів є забезпечення цілісності фахових знань, систематизація та послідовність введення матеріалу, повнота репрезентації знань.

Засвоєння знань починається з першої репрезентації інформації, яка повинна допомогти студенту усвідомити місце і зв'язки поняття в системі фахових знань, їхні системні відношення як по горизонталі, так і по вертикалі, для формування уявлення про предмет та об'єкт наукової сфери. Характерними засобами номінації фахових понять та раціонального способу їх введення є визначення, що базуються на знанні попереднього матеріалу, серед яких найбільш вживаними є визначення за допомогою загальноживаних та загальнонаукових слів, через родові поняття, що допомагають моделювати вертикальну площину сфери знань. Визначення одних понять зумовлює детермінацію інших, які співвідносяться як системними, так і гіперо-гіпонімічними зв'язками.

Динамічними актуалізаторами термінологічного значення в тексті стають головні інформаційні характеристики дефініцій. У процесі експлікації структури зв'язку головних інформаційних характеристик фахового поняття здійснюється їх репрезентація від максимального узагальнення до максимального конкретизованого терміна у лінійній структурі тексту. Базу контактних та дистантних термінологічних зв'язків складає реалізація парадигмо- і синтагмо значень, що відображає сутність термінологічної спеціалізації у звуженні термінологічного значення через включення до його семантики терміносем, які репрезентують фрагмент референтного простору.

Наприклад:

The set of instructions that tell the computer what to do is known as *software*(6). *It*(8) can be classified into two basic categories: *the system software*(6) which includes all the *programs*(2) that control the basic functions(of a computer (1), *the application software*(6) which comprises programs that let you do specific tasks. *Typical applications* include word processing, databases.

The operation system is a set of programs that control the hardware and software resources(4) of computer system (1, 2). Typical functions(5, 7) include handling input/output operations...[1, с.63].

Матеріал дослідження показав, що потенційними актуалізаторами термінологічного значення в тексті є повтори головних інформаційних характеристик дефініцій (1), повні лексичні повтори (2), перифрастичні повтори (3), часткові лексичні повтори (4), варіативні повтори (5), гіпероніми/гіпоніми (6), антоніми, загальнонаукові слова (7), прономінальні засоби (8).

Виявлено, що термінологія сфери комп'ютерних технологій, попри тенденцію до точності, виявляє динамічну систему варіантності, що зумовлюється прагматичними, комунікативними цілями, способами мовної системи у виразити зміст та досягати точності в позначенні поняття. Розуміння способів та засобів термінологічної репрезентації фахових понять у навчальних текстах уможливує поступове становлення та вдосконалення фахової та мовнопрофесійної компетенції.

Література

1.Santiago Remacha Esteras Infotech. English for Computer Users. – Fourth edition. – Cambridge university press, 2008. – 168 p.

*Рудий Володимир Григорович,
Львівський національний університет ім. І. Франка*

НІМЕЦЬКІ ПАРЕМІЇ З ПРОГНОСТИЧНОЮ ФУНКЦІЄЮ

Паремії (від гр. paroimia – прислів'я, приказки) – це вічно живі мудрослів'я, які творяться сторіччями, шліфуються і передаються наступним поколінням. У паремійних одиницях, які тут розглядаються, зафіксовано багатовікові спостереження людей над кліматичними змінами в природі. На основі цих спостережень витворився чіткий народний прогностичний календар, складений з прислів'їв та приказок. У німецькій мові для цих народних висловів є два позначення : Wetterregeln (правила про погоду) та Bauernregeln (селянські правила).

Чільне місце в календарі прогнозів займають прислів'я, семантичними центрами яких є такі небесні об'єкти, як сонце, місяць, зорі. Наприклад : Ein Hof oder Ring um die Sonne deutet auf Regen und Wind = Кільце навколо сонця – на негоду; Wenn die Sonne scheint sehr bleich, ist die Luft an Regen reich = Якщо сонце світить не яскраво – очікуй рясного дощу; Ein Ring um den Mond ist ein Zeichen von nahendem Regen = Кільце навколо місяця – на дощ; Укр. : Червонобагряні зорі звечора – на негоду.

З-поміж фольклорних висловів, що виконують прогностичну функцію, слід виділити паремії з опорними словами назв метеорологічних явищ – вітрів, опадів, хмар, туманів, температурних режимів тощо : Mit Ostwind schön Wetter